

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ชุดฝึกทักษะ

ร่วมกับเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

DEVELOPMENT OF READING FOR MAIN IDEA SKILLS BY USING THE PRACTICE KITS

AND SQ4R TECHNIQUE FOR MATHAYOMSUKSA 2 STUDENTS OF PHA-INPLANGWITTAYA SCHOOL

THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE LOEI NONG BUA LAM PHU

แสงตะวัน จัมา¹ ศาริศา สุขคง²

E-mail: Sb6180101126@lru.ac.th¹ Sarisa.Chom@gmail.com²

โทรศัพท์: 098-1865296

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและพัฒนาชุดฝึกทักษะ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญร่วมกับ การใช้เทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ชุดฝึกทักษะร่วมกับเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบ One-group pretest-posttest design กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ซึ่งศึกษาใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 20 คน ได้มาโดยการใช้เทคนิคการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย ได้แก่ ชุดฝึกทักษะมีประสิทธิภาพ 80.63/83.50 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.50-0.75 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-0.70 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Dependent sample t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญร่วมกับการใช้เทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า คะแนนการระหว่างเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80.63 ($E1 = 80.63$) คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.50 ($E2 = 83.50$) หรือ $E1/E2 = 80.63/83.50$

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ชุดฝึกทักษะร่วมกับเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.85 ($= 10.85, S.D. = 1.95$) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.70 ($= 16.70, S.D. = 1.49$) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การอ่านจับใจความสำคัญ, เทคนิค SQ4R, ชุดฝึกทักษะ

Abstract

The purposes of this research were: 1) to create and develop activity kits about the development of reading comprehension skills combined with the SQ4R technique effectively, according to the 80/80 specified criteria, for students in Mathayom Suksa 2 of Pha-Inplangwittaya School under the Secondary Educational Service Area Office in Loei-Nong Bua Lam Phu. 2) To compare learning outcomes of students in Mathayom Suksa 2. This research was experimental (one-group pre-test and post-test design). The sample of the study consisted of twenty students in Mathayom Suksa 2/3 of Pha-Inplangwittaya School, under the Secondary Educational Service Area Office in Loei-Nong Bua Lam Phu, in the first semester of the 2022 academic year selected by using purposive sampling. The research instruments were the effective exercises at 80.63/83.50 and the learning achievement tests, with IOC valued between 0.67-1.00, Difficulty valued between 0.50-0.75, Discrimination index rated at 0.20-0.70, and 0.88 of Reliability. The inquiry of the data is by percentage, mean (\bar{x}), standard deviation (S.D.), and t-test (dependent sample t-test).

The results of the research were as follows:

1. The effectiveness of the exercise for the development of reading comprehension skills combined with the SQ4R technique revealed that $E1/E2 = 80.63/83.50$; the scores of processing during the course averaged 80.63% ($E1 = 80.63$) and the post-test averaged 83.50% ($E2 = 83.50$).
2. The outcomes of the pre-test and post-test of Mathayom Suksa 2 students averaged 10.85 (S.D. = 1.95) and 16.70 (S.D. = 1.49) respectively. It found that the post-test score was significantly higher than the pretest at a .05 level.

Keywords: Reading Comprehension, SQ4R Technique, Activity Kits

¹ นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาไทยนั้นนับว่าเป็นภาษาที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับคนไทยทุกคน เพราะนอกจากจะเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารแล้ว ภาษาไทยยังเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นภาษาประจำชาติ เป็นความมั่นคงของชาติ และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่า ที่บรรพบุรุษได้สร้างไว้เพื่อเป็นเครื่องแสดงว่าชาติไทยเป็นชาติที่ยิ่งใหญ่และมีวัฒนธรรมมาแต่ครั้งโบราณกาล นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือสื่อความหมายที่คนไทยทุกคนต้องใช้ไปตลอดชีวิต และยังเป็นเครื่องผูกพันคนไทยให้รู้สึกเป็นพวกเดียวกันอย่างแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น (วรรณ โสมประยูร, 2553 : 24)

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการเรียน การประกอบอาชีพ และการศึกษาลดตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐาน 1 ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งกำหนดให้เรียนในทุกช่วงชั้น โดยมีความมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษาซึ่งแบ่งเป็น 5 สาระ ดังนี้ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟังการดูและการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม โดยสาระที่ 1 การอ่าน เป็นสาระแรกเป็นสาระที่สำคัญเพราะเป็นทักษะที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้จากสิ่งต่าง ๆ ได้ ช่วยให้เข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านได้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ ผู้ที่เข้าใจในสิ่งที่อ่านและจับประเด็นในเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว ย่อมเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการรับสารจากการอ่านและเป็นผู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ ประสบความสำเร็จในชีวิตการเรียน การศึกษา และการประกอบอาชีพหลายอย่างขึ้นอยู่กับ การอ่านเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่ง ย่อมเป็นการย้ำถึงความสำคัญของภาษาไทยได้เป็นอย่างดี ภาษาไทยจึงเป็นวิชาทักษะที่ช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด และแสดงความคิดออกมาเป็นภาษา ความคิดกับภาษาจึงเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ได้ การที่ผู้เรียนจะเกิดความคิดได้นั้นต้องอาศัยประสบการณ์และกิจกรรมที่จัดให้อย่างถูกต้องเหมาะสม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในการจัดการเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 2-39)

ในด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้และ รายวิชาต่าง ๆ หากการเรียนรู้ภาษาไทยไม่ดี หรือนักเรียนไม่มีความสามารถในการใช้ภาษาตามที่หลักสูตรกำหนด ในแต่ละระดับชั้น จะทำให้การเรียนรู้กลุ่มสาระอื่น ๆ หรือวิชาอื่น ๆ ไม่ดีตามไปด้วย ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญจึงจะสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา ใช้ถ้อยคำได้ตรงตามความหมาย ถูกต้องตามฐานะบุคคลและสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ, 2546 : 8)

การอ่านมีความสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของพลเมืองให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งในด้านความรู้ ความคิด สติปัญญา และรวมไปถึงวิจารณ์ญาณ ผู้ที่อ่านหนังสือมากย่อมได้รับความรู้มาก และเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 3) การอ่านเป็นหัวใจในการเรียนการสอนที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถอยู่ตลอดเวลา เพราะจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ได้ แต่ถ้าอ่านไม่สม่ำเสมอผลที่ตามมาคือผู้อ่านต้องใช้เวลาอ่านมากกว่าปกติ และจับใจความสำคัญได้ไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ยังมีความสำคัญในการถ่ายทอดสิ่งที่อ่านให้ผู้อื่นได้รับรู้ได้ตรงประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับ ราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 917) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน หมายถึง การว่าตามตัวหนังสือ ถ้าอ่านออกเสียงด้วยเรียกว่าการอ่านออกเสียงถ้าอ่านไม่ออกเสียงเรียกว่า อ่านในใจ สังเกตพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ ดังที่ นพดล จันทรเพ็ญ (2557:114) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านคือการแปลความหมายของตัวอักษร เครื่องหมายสัญลักษณ์ เครื่องหมายสื่อความต่าง ๆ ที่ปรากฏแก่ตาออกมาเป็นความคิด ความเข้าใจเชิงสื่อสาร แล้วผู้อ่านสามารถนำความคิดความเข้าใจนั้นไปใช้ให้เกิด ประโยชน์ได้ต่อไป

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการอ่านในระดับพื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนควรมีและเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการอ่านในระดับสูงต่อไป แต่การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนด้วยการอ่านอย่างสม่ำเสมอซึ่งจะทำให้ผู้อ่านอ่านได้รวดเร็ว และจับใจความได้ถูกต้อง เพราะจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ได้ แต่ถ้าอ่านไม่สม่ำเสมอผลที่ตามมาคือผู้อ่านต้องใช้เวลาอ่าน

มากกว่าปกติ และจับใจความสำคัญได้ไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ยังมีความสำคัญในการถ่ายทอดสิ่งที่อ่านให้ผู้อื่นรับรู้ได้ตรงประเด็น ดังแนวคิดของ วรณิ โสมประยูร (2553 : 121-122) ได้สรุปความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้ 1) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการศึกษาเล่าเรียน ทุกระดับ ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่านทำ ความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองได้รับความรู้และประสบการณ์ตามที่ต้องการ 2) เพื่อติดต่อสื่อสาร ทำความเข้าใจกับบุคคลอื่น ทั้งในด้านการกิจส่วนตัวและการประกอบอาชีพการงานต่าง ๆ ในสังคม 3) ช่วยให้บุคคลสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากสิ่งที่อ่านไปปรับปรุงและพัฒนาอาชีพที่ตนเองกระทำอยู่ให้เจริญก้าวหน้า และประสบความสำเร็จได้ 4) สนองความต้องการพื้นฐานของบุคคลในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ช่วยให้มีมั่นคงปลอดภัย ช่วยให้รู้ รับประสบการณ์ใหม่ ๆ ช่วยให้เป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นต้น 5) ส่งเสริมให้บุคคลได้ขยายความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางทำให้เป็นคนรอบรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นอีกวิธีที่จะช่วยแก้ไขปัญหการอ่านจับใจความอย่างต่อเนื่อง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านของนักเรียน และเป็นการสอนอ่านโดยใช้คำถามพัฒนาความคิด อีกทั้ง การสอนอ่านแบบ SQ4R ยังเป็นวิธีการสอนอ่านที่ส่งเสริมการอ่านสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีขั้นตอนการสอนที่ชัดเจน มีวิธีการกำกับกับการอ่านของนักเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์จากชั้นต่าง ๆ วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่พัฒนามาจากการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่ Robinson (1961, อ้างถึงใน กานต์ธิดา แก้วงาม, 2556: 4-5) ได้เสนอไว้ต่อมาในปี 1984 Walter Pauk ได้เสนอแนะวิธีสอนอ่านแบบ SQ4R มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรม 6 ขั้นตอน คือ 1) Survey (S) การสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่อง 2) Question (Q) การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน 3) Read (R) การอ่านเพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ 4) Record (R) การทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบ 5) Recite (R) การเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเอง 6) Reflect (R) การวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยมีการเพิ่มขึ้นตอนบันทึก (Record) หลังจากนักเรียนได้อ่านบทอ่านและเปลี่ยนขั้นตอน การทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนให้นักเรียนได้วิเคราะห์บทอ่าน (Reflect)

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับสภาพจริงในสถานศึกษา จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผลปรากฏว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งไม่สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด หรืออ่านจับใจความได้เพียงประเด็นสั้น ๆ เท่านั้น ทั้งนี้ปัญหาดังกล่าวอาจมีสาเหตุมาจากการเบื่อหน่ายในบทเรียนที่มีเนื้อหาจำนวนมาก ยากต่อการทำความเข้าใจ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขต่อไป

จากลักษณะปัญหาของการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนตามที่ได้วิจัยได้พบปัญหาในข้างต้นนั้น ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมที่จะสามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาดังกล่าว และพบว่าชุดฝึกทักษะร่วมกับเทคนิค SQ4R เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะสามารถแก้ปัญหาและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความสำคัญได้ นำไปสู่การเรียนภาษาไทยและการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ที่มีประสิทธิภาพต่อไป ดังที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537 : 490) ได้ให้ความหมายของชุดฝึกทักษะว่า เป็นคู่มือนักเรียนที่ต้องใช้ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน จากชุดการสอนเป็นส่วนที่นักเรียนบันทึกสาระสำคัญและทำแบบฝึกหัดด้วย มีลักษณะคล้ายแบบฝึกหัด แต่ครอบคลุมกิจกรรมที่นักเรียนพึงกระทำมากกว่าแบบฝึกหัด อาจกำหนดแยกเป็นแต่ละหน่วยเรียก Worksheet หรือกระดาษคำตอบ ซึ่งผู้เรียนต้องถือติดตัวเวลาประกอบกิจกรรมต่าง ๆ หรืออาจรวมเล่มเป็น Workbook โดยเย็บรวมเรียงตามลำดับตั้งแต่หน่วยที่ 1 ขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2537 : 145-146) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างชุดฝึกทักษะไว้ดังนี้ 1) ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุก ๆ ระดับชั้น 2) วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อย ๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึกหัด 3) พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบ และขั้นการใช้ชุดฝึกทักษะ 4) สร้างแบบทดสอบซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างขึ้นจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้ในข้อที่ 2 5) สร้างแบบฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะ ในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียนตอบ การกำหนดรูปแบบขนาดของบัตรควรพิจารณาตามความเหมาะสม 6) สร้างบัตรอ้างอิงเพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางในการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิงนี้

อาจทำเพิ่มเติมเมื่อนำแบบฝึกหัดไปทดลองใช้ 7) สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียนโดยจัดทำเป็นตอน เป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า 8) นำชุดฝึกทักษะไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่อง หาคุณภาพของชุดฝึกทักษะและคุณภาพของแบบทดสอบนำมาปรับปรุงแก้ไข 9) รวบรวมเป็นชุดฝึกทักษะจัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้สารบัญเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป สอดคล้องกับ ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2538 : 53) กล่าวว่า ชุดฝึกทักษะมีประโยชน์ต่อการเรียนของเด็ก ดังนี้ 1) เป็นอุปกรณ์ช่วยแบ่งเบาภาระของครู 2) ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการใช้ภาษาได้ดีขึ้น 3) ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในทางจิตใจมาก 4) ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน 5) เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากเรียนบทเรียนแล้ว 6) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง 7) ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียนได้ชัดเจน 8) ช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนได้เต็มที่ นอกเหนือจากที่เรียนในบทเรียน 9) ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง 10) ช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยซึ่งสอดคล้องกับ Hasibuan, Azizah Khairiyah (2010) ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้รูปแบบ SQ4R และ Accelerate กับความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านได้ดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบ Accelerate และสมัย ลาสุวรรณ (2559) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ 84.72/83.15 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ด้านการอ่านจับใจความ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.10) รวมถึง Bulut (2017) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนเกรด 4 ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ทำให้ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น นักเรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์บทความ มีทักษะการคาดเดาและการจดบันทึกพัฒนาขึ้น นอกจากนี้ อิดา บุษามสาย (2559) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า 1) ทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

จากความเป็นมาของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน โดยศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ชุดฝึกทักษะร่วมกับเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง และเป็นพื้นฐานการเรียนในระดับสูงขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาชุดฝึกทักษะ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญร่วมกับการใช้เทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ให้มีประสิทธิภาพ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ชุดฝึกทักษะร่วมกับเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

การทดลองเบื้องต้น (Pre Experimental Research design) แบบ One-group pretest-posttest design

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 ห้องเรียน โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 20 คน ได้มาโดยการการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.1 ชุดฝึกทักษะ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญร่วมกับการใช้เทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 4 ชุด ได้แก่

3.1.1 ชุดฝึกทักษะที่ 1 หลักการอ่านจับใจความสำคัญ โดยวิธีการอ่านแบบ SQ4R

3.1.2 ชุดฝึกทักษะที่ 2 เรื่องสนุกกับนิทาน สู่การอ่านจับใจความ

3.1.3 ชุดฝึกทักษะที่ 3 เรื่องบทความสร้างความรู้ มุ่งสู่จับใจความ

3.1.4 ชุดฝึกทักษะที่ 4 เรื่องอ่านข่าวสารบ้านเมือง รู้เรื่องจับใจความ

3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้ชุดฝึกทักษะร่วมกับการใช้เทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้วางแผนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยปฏิบัติขั้นตอน ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (pre – test) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วเก็บรวบรวมผลการทดสอบไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้ชุดฝึกทักษะร่วมกับการใช้เทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลาทั้งหมด 4 ชั่วโมง ระหว่างวันที่ 17 สิงหาคม -24 สิงหาคม 2565 โดยใช้ชั่วโมงเรียนตามตารางสอน จากนั้นบันทึกพฤติกรรมโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม และเก็บคะแนนจากชุดฝึกทักษะที่สร้างขึ้น จำนวน 4 ชุด

3. เมื่อจัดกิจกรรมครบทั้ง 4 แผนแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบความรู้หลังเรียน (post – test) โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดิม ตรวจนับคะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งก่อนการทดลอง (pre – test) และหลังการทดลอง (post – test) ไปวิเคราะห์ค่าสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญร่วมกับการใช้เทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยหาค่า E1/E2

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลัง เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ชุดฝึกทักษะร่วมกับเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้วยการหาค่าที (t-test Dependent)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญร่วมกับการใช้เทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

N (20)	คะแนนกระบวนการจากการเรียนแต่ละเรื่อง (E ₁)					ผลสัมฤทธิ์
	ชุดที่ 1 (10)	ชุดที่ 2 (10)	ชุดที่ 3 (10)	ชุดที่ 4 (10)	รวม (40)	หลังเรียน (E ₂) (20)
รวม	153	158	163	171	645	334
\bar{X}	7.65	7.90	8.15	8.55	32.25	16.70
ร้อยละ	76.50	79.00	81.50	85.50	E ₁ =80.63	E ₂ =83.50
E ₁ / E ₂ =80.63/83.50						

จากตารางที่ 1 พบว่าประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญร่วมกับการใช้เทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า คะแนนกระบวนการระหว่างเรียน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80.63 (E₁ = 80.63) คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.50 (E₂ = 83.50) หรือ E₁/E₂ = 80.63/83.50

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลัง เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ชุดฝึกทักษะร่วมกับเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

การสอบ	N	\bar{X}	S.D.	df	t	p - values
ก่อนเรียน	20	10.85	1.95	19	15.731*	0.0000
หลังเรียน	20	16.70	1.49			

* p ≤ .05

จากตารางที่ 2 พบว่าผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ชุดฝึกทักษะร่วมกับเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.85 (\bar{X} = 10.85, S.D. = 1.95) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.70 (\bar{X} = 16.70, S.D. = 1.49) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ชุดฝึกทักษะร่วมกับเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญร่วมกับการใช้เทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า คะแนนกระบวนการระหว่างเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80.63 (E₁ = 80.63) คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.50 (E₂ = 83.50) หรือ E₁/E₂ = 80.63/83.50 ทั้งนี้ เป็นเพราะว่าในขั้นตอนการวางแผนการจัดการเรียนรู้และชุดฝึกทักษะ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญร่วมกับการใช้เทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการฝึกทักษะอย่างมีระบบ ได้แก่ การศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ศึกษาหลักการ

แนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ รวมถึงวิธีการสร้างและพัฒนาชุดฝึกทักษะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิด แผนการจัดการเรียนรู้ และชุดฝึกทักษะมีลักษณะดังนี้ คือ มีภาพประกอบและสีสันสวยงาม มีชุดกิจกรรมที่น่าสนใจ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก ทำให้ผู้เรียนสนุกสนานกับการเรียน และทำท่ายความสามารถให้ได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริง ตลอดจนได้ทราบผลการประเมินระหว่างเรียนจากครูผู้สอนในแต่ละชุดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ เป็นผลให้นักเรียนได้ทราบความบกพร่องของตนเองและพยายามแก้ไขข้อบกพร่องนั้น นอกจากนี้แผนการจัดการเรียนรู้ และชุดฝึกทักษะ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญร่วมกับการใช้เทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยาสำนักรงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ยังได้รับการตรวจสอบและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง ตลอดจนชุดฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นมีลักษณะที่ดีและมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทักษิณ คุณพิภาค (2561 : 29) ได้กล่าวว่า ชุดฝึกทักษะมีความสำคัญและ มีความจำเป็นอย่างมากต่อการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากชุดฝึกทักษะนั้นเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มี โอกาสฝึกทักษะในเนื้อหาและวิชาต่าง ๆ นอกจากนี้การทำชุดฝึกมาก ๆ จะส่งเสริมให้นักเรียนนั้นมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ที่ดีขึ้น เพราะการเรียนชุดฝึกทักษะนั้นนักเรียนได้มีโอกาส ที่จะนำความรู้ที่ได้เรียนมาแล้วนำไปฝึกฝนให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาและมีความรู้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การที่ผู้วิจัยได้นำเนื้อหาการอ่านจับใจความสำคัญมาสร้างชุดฝึกทักษะ จึงมีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ชุดฝึกทักษะร่วมกับเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักรงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ชุดฝึกทักษะมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีศนา กาคำ (2560) ศึกษาเรื่อง การสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยนิทานพื้นบ้านล้านนาโดยใช้หลักการบูรณาการของเมอร์ด็อค (MIA) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนป่าจ้อยวิทยา อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า 1. ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยนิทานพื้นบ้านล้านนาโดยใช้หลักการบูรณาการของเมอร์ด็อค (MIA) มีประสิทธิภาพ 83.53/85.67 มีประสิทธิภาพสูงกว่า 80/80 ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับสมัย ลาสุวรรณ (2559) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ 84.72/83.15

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลัง เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ชุดฝึกทักษะร่วมกับเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักรงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.85 ($\bar{X} = 10.85$, S.D. = 1.95) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.70 ($\bar{X} = 16.70$, S.D. = 1.49) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นผลมาจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาทั้ง 4 แผน มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน และขั้นสรุปที่น่าสนใจ มีการนำสื่อการเรียนรู้ที่มีสีสันสวยงามเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังนำเทคนิค SQ4R มาใช้เป็นแนวทางในการสอนอ่านจับใจความสำคัญแก่นักเรียน ซึ่งทำให้เข้าใจหลักการอ่านจับใจความสำคัญได้ง่ายขึ้น รวมไปถึงชุดฝึกทักษะสามารถใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ซึ่งอธิบายได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้น เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนมากยิ่งขึ้น เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีส่วนร่วมในชั้นเรียน โดยเพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบพัฒนาการของตนเองตลอดจนสามารถพัฒนาไปสู่ความสำเร็จได้ ตลอดจนการมีกระบวนการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีขั้นตอน มีหลักการการสร้างตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามตัวชี้วัดชั้นปี ซึ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.50-0.75 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-0.70 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88 จึงทำให้มีประสิทธิภาพต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย รัตนทองคำ (2545 : 137) ซึ่งพบว่า แบบทดสอบ แบบวัด หรือเครื่องมือสำหรับในการวัดและประเมินผลทางการศึกษาที่ดี ควรมี 1) ความเที่ยงตรงสูง คือ สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์หรือสิ่งที่ต้องการวัด 2) มีความเชื่อมั่นดี หมายถึง ผลที่วัดคงที่แน่นอนไม่

เปลี่ยนไปมา วัดซ้ำที่ครั้งกับกลุ่มตัวอย่างเดิมได้ผลเท่าเดิมหรือใกล้เคียงกัน สอดคล้องกัน 3) มีความยากง่ายพอเหมาะ คือ ไม่ยากหรือง่ายเกินไป 4) มีอำนาจจำแนกได้ สามารถแบ่งแยกผู้สอบออกตามระดับความสามารถเก่งและอ่อนได้ โดยคนเก่งจะตอบข้อสอบได้ถูกมากกว่าคนอ่อน 5) มีประสิทธิภาพ หมายถึง ทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้ ลงทุนน้อย 6) มีความยุติธรรม ไม่เปิดโอกาสให้ได้เปรียบเสียเปรียบ 7) มีความจำเพาะเจาะจง 8) ใช้คำถามที่ลึก และ 9) คำถามยาว

จากผลการวิจัย การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ชุดฝึกทักษะร่วมกับเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองจันทร์ เทพดู่ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านตาตั่ววงอำเภอวาริชภูมิจังหวัดสกลนครพบว่า ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และเนงเยาว์ ทองกำเนิด (2558) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีระดับคะแนนสูงกว่าก่อนการได้รับการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นสื่อการสอนที่น่าสนใจ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้หลากหลาย และเร้าความสนใจ จากการใช้ชุดฝึกทักษะและที่สำคัญคือการนำเทคนิค SQ4R มาใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเหมาะกับบุคลิกภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงมีโอกาสได้ตัดสินใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเรียนรู้เรื่องพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญได้ดี จึงส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

ดังนั้นการที่ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินชุดฝึกทักษะ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตลอดจนใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสร้างองค์ความรู้อย่างสร้างสรรค์ จึงทำให้ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สามารถนำผลวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้ชุดฝึกทักษะร่วมกับเทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ไปบูรณาการและต่อยอดในรายวิชาอื่นได้ เพื่อให้ครูได้เห็นแนวการสร้างและพัฒนาชุดฝึกทักษะ และนำไปพัฒนาการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชานั้น ๆ ได้

1.2 ครูควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีอิสระในการใช้แบบฝึกทักษะ ไม่เร่งรัดผู้เรียนที่เป็นกลุ่มอ่อนให้เร่งทำกิจกรรมเพื่อให้ทันกลุ่มเก่ง แต่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการ การใช้ชุดฝึกทักษะไปด้วยตนเอง และให้โอกาสผู้เรียนเสมอ ใช้การเสริมแรงทางบวกเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้มีการใช้ชุดฝึกทักษะอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 สามารถนำชุดฝึกทักษะ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญร่วมกับการใช้เทคนิค SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภูไปใช้ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษา เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคการสอนอ่านจับใจความสำคัญด้วยเทคนิคอื่นต่อไป

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมอื่น ๆ ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เช่น โปรแกรมสำเร็จรูป บทเรียนสำเร็จรูป แบบฝึกทักษะ นิทาน เพลง หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). **ความคิดสร้างสรรค์ หลักการ ทฤษฎี การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กานต์ธิดา แก้วกม. (2556). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537). **“การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน”**. เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 1-5. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทักษิณ คุณพิภาค. (2561). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือกับเทคนิคแผนผังความคิด ที่ส่งผลต่อทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำ ความพึงพอใจต่อการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.
- ทองจันทร์ เทพคู่. (2556). **การสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านตาดภูวง อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร**. (บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน)
- ธิดา ปู่สามสาย. (2559). **การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกาญจนบุรีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นงเยาว์ ทองกำเนิด. (2558). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- นภดล จันทร์เพ็ญ. (2534). **การใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์.
- ปริศนา กาคำ. (2560). **การสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความด้วยนิทานพื้นบ้านล้านนาโดยใช้หลักการบูรณาการของเมอร์ต็อค (MIA) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนป้างิ้ววิทยา อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น
- วรรณิ์ โสมประยูร. (2553). **เทคนิคการสอนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้าวิชาการ.
- สมัย ลาสุวรรณ. (2559). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สมชาย รัตน์ทองคำ. (2545). **การพัฒนาแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักศึกษากายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยขอนแก่น** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน) บัณฑิตวิทยาลัย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2528). **ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล สามเจริญพานิช
- Bulut, A. (2017). Improving 4th Grade Primary School Student' Reading Comprehension Skills. Universal Journal of Educational Research 5, 1: 23-30
- Hasibuan, Azizah Khairiyah. (2010). The effect of SQ4R and accelerated learned on students achievement in reading comprehension. Retrieved May 8, 2019, from <http://digilib.unimed.ac.id/UNIMED-Master-1291/1291>